

Aan
de gemeenteraad

Datum 20 september 2022
Zaaknummer 2022-0151173
Betreft Tussenstand uitvoering cultuurnota "De kracht van cultuur, voor en door iedere Dordtenaar"

Vergadering van
Portefeuillehouder: Rik van der Linden
Begrotingsprogramma Gezond en Levendig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Jeugd, Onderwijs & Cultuur
Auteur: Jeannette van Walderveen
E-mail: j.van.walderveen@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Jeannette van Walderveen
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid en informeert de raad.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

De periode van uitvoering van "De Kracht van cultuur, voor en door iedere Dordtenaar. Cultuurnota 2020-2024" is inmiddels over de helft.

Met de raad is, bij het vaststellen van de nota, afgesproken de inzet van de cultuurmakelaar en het Cultureel platform na een jaar te evalueren in een gesprek met de raad. Daarvoor is een agendaverzoek ingediend en vervolgens een werkbezoek voor de raad op 1 november gepland. Ter voorbereiding op het gesprek van de raad met de cultuurmakelaar en de voorzitter van het Cultureel Platform tijdens dit werkbezoek, geeft deze raadsinformatiebrief de actuele stand van zaken van de uitvoering van de nota, waaronder de tussenresultaten van de cultuurmakelaar en het Cultureel Platform en een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in de cultuursector.

Wat is de te delen informatie?

Tussenstand uitvoeringsprogramma cultuurnota

Veel van de acties uit het uitvoeringsprogramma van "De Kracht van cultuur, voor en door iedere Dordtenaar. Cultuurnota 2020-2024" zijn inmiddels uitgevoerd of in uitvoering. In bijlage 1 vindt u een beknopt overzicht van de stand van zaken. Twee onderdelen, de inzet van de cultuurmakelaar en start van het cultureel platform, lichten we hier nader toe. Tijdens het werkbezoek op 1 november over De Kracht van Cultuur, waarvoor u bent uitgenodigd, kunnen de cultuurmakelaar en voorzitter van het platform hier nog verdere toelichting op geven.

1. Cultuurmakelaar

Om inwoners in de stad te ondersteunen bij het aanvragen van subsidie bij de gemeente of bij andere organisaties, om initiatieven met elkaar te verbinden en om groepen die nu te weinig betrokken zijn bij cultuur, te bereiken, is de cultuurmakelaar 1,5 jaar geleden gestart. Een aantal activiteiten en resultaten waar de cultuurmakelaar aan heeft bijgedragen:

- Oprichting Netwerk Amateurkunst. Dit netwerk is in mei 2021 opgericht. Het doel van dit netwerk is om kennis en ervaringen met elkaar uit te wisselen en de amateurs waar nodig

te ondersteunen vanuit de gemeente. Alle amateurkunstverenigingen zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het Netwerk Amateurkunst. Het netwerk komt 2 à 3 keer per jaar bijeen. In een goede sfeer zijn onder leiding van de cultuurmakelaar kennis en ervaringen uitgewisseld en ideeën ontstaan. Een concreet resultaat van deze samenwerking is het evenement Cultuur op de Hoek, ter vergroting van de zichtbaarheid en ledenwerving voor amateurkunstverenigingen. Dit evenement werd in opdracht van de gemeente georganiseerd door het projectbureau ToBe. 15 amateurkunstverenigingen namen deel en verzorgden optredens op een drietal buitenpodia. Het publiek kon kennismaken met de verschillende amateurkunstverenigingen op het gebied van dans, beeldende kunst, muziek en fotografie. Ook organiseerde een aantal deelnemende partijen activiteiten op eigen locatie. De meeste verenigingen hebben dankzij deze dag extra leden gekregen. In 2023 volgt een tweede editie van Cultuur op de Hoek.

- Informatiebijeenkomsten voor makers, kunstenaars, culturele organisaties en amateurkunstverenigingen, zoals de informatiebijeenkomst cultuur in september in Pictura: 'Hoe financier ik mijn project?'
- 1 op 1 gesprekken om geïnteresseerden kennis te laten maken met de mogelijkheden en hen te begeleiden in het aanvragen van (gemeentelijke) subsidie en hen waar mogelijk te verbinden aan andere initiatieven.
- Spreekuren op diverse locaties in de wijk, bijvoorbeeld in de Tuin van Sterrenburg, het Polderbakkie, het Vogelnest, Bibliotheek Crabbehof. Deze spreekuren trokken een wisselend aantal deelnemers. Met name in het begin was de opkomst niet heel hoog. Enerzijds kan dit te maken hebben met de onbekendheid van het concept, anderzijds zal ook corona en de beperking die dat met zich meebracht een rol hebben gespeeld. Wat daarnaast opvallend is, is dat het meestal toch de 'usual suspects' zijn die naar de spreekuren zijn gekomen: de mensen die al bekend zijn met het kunst en cultuurveld, maar met name op zoek zijn naar ondersteuning bij het aanvragen van hun subsidie, of benieuwd zijn naar samenwerkingsmogelijkheden.
- Bevorderen van onderlinge samenwerking tussen amateurkunstverenigingen, culturele organisaties, makers en kunstenaars. Een mooi voorbeeld is het community-art stadsdichtersproject in de wijk. In dit project werkt stadsdichter Juno Rissema samen met Lotti Hesper en Dordtse kunstenaars aan muurschilderingen op diverse plekken in de wijk. In samenspraak met bewoners maakt Juno een gedicht passend bij de wijk, de kunstenaar maakt hier vervolgens een muurschildering bij. Zo sluit Juno zijn stadsdichterschap af met een 'levende bundel' in de wijken. Een ander voorbeeld is de koppeling tussen de organisator van de Boekenmarkt en Dordtse kunstenaars. Voor de jubileumeditie van de Boekenmarkt is een boek gemaakt, geheel passend bij de sfeer van de Boekenmarkt hebben Dordtse kunstenaars bijpassende kunstwerk gemaakt.

Om nog meer doelgroepen te bereiken, starten we aanvullend op de cultuurmakelaar met een pilot met 'cultuurverkenner' in de wijk. Hun kennis van en contacten binnen het netwerk in de wijk bieden de mogelijkheid om nog meer de behoefte in de wijk op te halen. Op dit gebied liggen nog veel kansen. De cultuurmakelaar kan samen met hen vervolgens de schakel zijn naar culturele partners om hierop in te spelen.

2. Start Cultureel Platform

Bij de vaststelling van de cultuurnota is de toezegging gedaan om te komen met de opzet voor een cultureel platform, om de actieve organisaties op het gebied van cultuur in de stad bij elkaar te brengen om daarmee een impuls te geven aan het culturele klimaat en de programmering in Dordrecht en de gemeente te ondersteunen in haar regierol ten aanzien van het cultuurbeleid. Een voorstel voor de opzet is aangenomen in de raadsvergadering in maart 2021. Daarna het platform opgezet.

Op 2 september 2021 kwamen de professionele culturele organisaties onder leiding van onafhankelijk voorzitter Dick Verheijen voor het eerst bijeen als Cultureel Platform. In dit platform is vanaf de start veel ruimte ontstaan voor nieuwe samenwerkingen, uitwisseling van kennis en informatie en adviezen voor cultuurbeleid. Zo is vanuit het platform een politieke avond georganiseerd op 2 maart 2022. Daarin wisselden politieke partijen en culturele organisaties van gedachten over de belangrijkste wensen en ambities voor de culturele sector voor de komende

jaren. Aansluitend op deze avond heeft het Cultureel Platform een notitie opgesteld waarin zij aanbevelingen voor de periode 2022-2026 heeft geformuleerd voor het College B&W en de gemeenteraad. Deze leveren input voor beleid, maar ook vervolgacties vanuit het platform om de aanbevelingen zelf op te pakken en uit te werken. Zo zijn tijdens de laatste bijeenkomst op 16 juni 2022 ideeën ontstaan voor het verbeteren van de promotie en communicatie, inzet van cultuur ten behoeve van andere beleidsterreinen en de toekomstbestendigheid van de culturele sector. Komende tijd worden deze verder uitgewerkt. Een werkgroep maakt onder leiding van Dordrecht Marketing bijvoorbeeld een plan voor verbetering van promotie en communicatie van de cultuursector. De informatie- en kennisdeling vindt zowel tijdens de bijeenkomsten als daarnaast plaats. Daarvoor is ook een digitaal platform opgezet. Hoe deze goed te benutten binnen het platform is nog wat zoeken, maar het biedt wel kansen voor de komende jaren om de samenwerking tussen culturele partners in de stad en met de gemeente nog verder te versterken.

Impact corona en economische ontwikkelingen op cultuursector

Corona heeft veel impact gehad op de cultuursector. Door (financiële) steun vanuit de gemeente en het Rijk hebben culturele organisaties in Dordrecht het hoofd boven water kunnen houden. Culturele zzp'ers hadden het wel moeilijker, maar met de regeling Cultuur Actief, wendbaar en weerbaar hebben we ook hen kunnen helpen.

Vanaf maart was gelukkig weer veel mogelijk, maar de impact van corona is nog steeds voelbaar: personeelstekorten, uitval van personeel door ziekte, gestegen kosten van techniek zijn enkele van de knelpunten. Of het publiek weer op het oude niveau zal terugkeren is nog steeds onzeker, waardoor inkomsten uit kaartverkoop en horeca onder druk staan. Ook blijft het spannend of er eventuele coronamaatregelen in het najaar volgen. Daarnaast hebben huidige ontwikkelingen zoals de energiecrisis en inflatie, impact op de sector. Door de prijsstijgingen voor loon, huur en energie en gevreesde daling inkomsten, is onzeker is of het huidige culturele aanbod behouden kan worden met de beschikbare financiële middelen.

In bijlage 2 vindt u de resultaten van de enquête van afgelopen zomer onder aanvragers van de regeling Cultuur Actief Wendbaar en Weerbaar. Daaruit komt naar voren dat de regeling een positieve bijdrage heeft geleverd aan de culturele sector. Een deel ziet de toekomst wel positief tegemoet, maar een groter deel heeft zorgen. Vooral veel professionele culturele organisaties en amateurkunstverenigingen maken zich zorgen over de financiële toekomst van de organisatie door hogere kosten, lage reserves en lagere opbrengsten door minder publiek (door de economische ontwikkelingen) of vrees voor ledendaling (bij amateurkunstverenigingen).

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

De coronamiddelen van het Rijk voor cultuur zijn nog niet volledig besteed, maar zetten we komende tijd in op een aantal zaken waarmee we de sector nog verder versterken. We continueren daarom de regeling Cultuur Actief Wendbaar en Weerbaar tot eind 2022. Verder dragen we bijvoorbeeld bij aan extra promotie en communicatie van cultuur, een 2^e evenement Cultuur op de Hoek in 2023 als impuls voor de amateurkunstverenigingen. Ook starten we uit deze middelen een pilot cultuurverkenner (zie ook eerder in deze brief). We verwachten daarna nog een deel van de coronamiddelen over te houden. Een voorstel aan u voor overheveling hiervan volgt bij de resultaatsbestemming jaarrekening 2022.

De komende jaren zetten we in op een toekomstbestendige cultuursector die kan blijven bijdragen aan de opgaven van de stad. Dat vraagt om scherpere keuzes en het stellen van prioriteiten. We gaan daarom komend jaar een nieuwe cultuurnota opstellen in samenwerking met de culturele sector, in vervolg op de huidige nota. Daarin geven we ook de accenten een plek die we in het Politiek Akkoord noemden:

- verbinding en ontmoeting stimuleren, ook door het aanbieden van culturele activiteiten;
- cultuureducatie binnen scholen en in wijken;
- stimuleren ondernemerschap en onderlinge samenwerking binnen de cultuursector om met vernieuwende programmering nieuwe bezoekers aan te spreken.

Een startnotitie voor de nieuwe cultuurnota ontvangt u begin 2023. Onderdeel van het gesprek daarover zal zijn hoe we de ambities structureel kunnen financieren.

Op 1 november a.s. is een werkbezoek voor de raad over De Kracht van Cultuur gepland waarvoor u bent uitgenodigd. Een uitgewerkt programma volgt nog. In ieder geval zullen de cultuurmakelaar

en voorzitter van het platform dan nog verdere toelichting geven op hun ervaringen de afgelopen periode en zal een aantal culturele partners vertellen over de kansen en uitdagingen voor kunst en cultuur in relatie tot gemeentelijke ambities voor bijvoorbeeld onderwijs, zorg, levendige stad en diversiteit.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Voor de uitvoering van de huidige cultuurnota is bij de vaststelling ervan een budget vastgesteld. Daarnaast ondersteunt en versterkt te gemeente de culturele infrastructuur uit de extra rijksmiddelen die vanwege corona zijn toegekend.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Raadsvoorstel - 2511201 - Vaststellen Cultuurnota 'De kracht van cultuur, voor en door iedere Dordtenaar'

Diverse RIB's Coronamaatregelen 2020/2021

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester